

Povodom e-Savjetovanja koje je objavilo Ministarstvo rada i mirovinskog sustava, a vezano uz **Prijedlog Zakona o stažu osiguranja s povećanim trajanjem** koje je bilo otvoreno do 14. listopada 2018. godine Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom uputila je sljedeće mišljenje i prijedlog: „ Pozdravljamo proširenje kruga osiguranika - osoba s invaliditetom kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem. Međutim, mišljenja smo da taksativnim nabranjem određenih dijagnoza ili skupina određenih dijagnoza i dalje postoji bojazan da će određena skupina osoba s invaliditetom s težim/teškim dijagozama/stanjima biti nepravedno zakinuta, a čije dijagnoze pripadaju drugim skupinama bolesti, odnosno drugim organskim sustavima koje ovaj prijedlog ne nabraja mada vrlo vjerojatno mogu opravdati uvjet za stjecanje statusa osiguranika kojima se računa staž s povećanim trajanjem ako je njihova bolest/stanje takvog intenziteta da uzrokuje trajne posljedice za život i rad. Naime, nabranjem samo određenih dijagnoza, odnosno skupina bolesti dovodimo u opasnost izostavljanje određenih dijagnoza (poput nekih rijetkih bolesti, sistemskih, genetskih i sl.) koje su takvog stupnja, odnosno takvog intenziteta da postoji velika vjerojatnost da mogu uzrokovati trajne posljedice za život i rad, a što bi se utvrdilo vještačenjem.

Stoga predlažemo da lista stanja/bolesti/dijagnoza bude otvorena kako bi odredba bila široko primjenjiva. U tom smislu smatramo najznačajnijim staviti naglasak na vještačenje kako bi se u svakom konkretnom slučaju moglo utvrditi je li konkretna bolest/stanje takvog intenziteta da uvjetuje trajne posljedice za život i rad osiguranika - osobe s invaliditetom, te bi upravo ova okolnost trebala biti odlučujući uvjet za utvrđivanje prava na staž s povećanim trajanjem. Time bi se otklonila i bojazan mogućeg obuhvata onih osiguranika koji ne udovoljavaju propisanim kriterijima za ostvarivanje prava na staž osiguranja s povećanim trajanjem.

Slijedom navedenog predlažemo da se u članku 26. stavku 1. iza riječi kolica doda: „...i druge bolesti/dijagnoze/stanja pod uvjetima propisanima stavkom 2. istog članka.“

Također, predlažemo da se datum početka staža osiguranja s povećanim trajanjem prilikom vještačenja utvrđuje iz medicinske dokumentacije od onog datuma koji je naveden i vidljiv iz zahtjevu priložene medicinske dokumentacije iz koje se vidi trajnost zdravstvenog stanja, odnosno da je trajna bolest tada postojala, pod uvjetom da je osoba bila u radnom odnosu. Naime, često nam se pritužju osobe s invaliditetom da im staž osiguranja s povećanim trajanjem nije priznat od datuma stvarnog nastanka trajne bolesti u osiguranju već od datuma vještačenja. Kako bi se izbjegli dodatni postupci prema žalbi bilo bi neophodno da se već u ovom Zakonu članak 26. dopuni sa stavkom 4. koji bi glasio:

„(4) Ako se na temelju medicinske i druge dokumentacije vještačenjem može nedvojbeno utvrditi da su kod osiguranika - osobe s invaliditetom postojale trajne posljedice za život i rad i ranije od datuma vještačenja, uzeti će se taj datum kao datum za početak računanja staža s povećanim trajanjem.“

Navedeno predlažemo sukladno članku 7. Zakona o pravobranitelju za osobe s invaliditetom (Narodne novine, br. 107/07).“.